

בִּיהַ, (הושע ה ז) בַּה' בָּגְדוּ כִּי בָנִים זָרִים יִלְדוּ.
וְלִית קִנְיָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּר מִן דָּא
דְּבָרִית קְדִישָׁא.

בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאִינְשׁ י"ה ו"ה, דְּהוּא
שְׂמָא קְדִישָׁא דִּילִיה, נְשָׂמְתָא לְנְשָׂמְתָא,
וְדָא נְקִרְאֵת אָדָם, וּמִתְפַּשְׁטִין נְהוּרִין בְּתַשְׁעָה
נְהוּרִין, וְהֵם מְשַׁתְּלִשְׁלִין מִן י', וְהוּא אֹר אֶחָד
בְּלָא פִירוּדָא. וְעַל דָּא, גּוּפָא דְאִינְשׁ, אֶתְקַרֵי
לְבוּשָׁא דְאָדָם.

ה' נְקִרְאֵת נְשָׂמָה, וְתוֹדוּג עִם י', וְאֶתְפַּשֵׁיט לְכַמְה
נְהוּרִין, וְהוּא תֵד. י"ה בְּלִי פִירוּדָא. וְעַל
דָּא, (בראשית א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ
בְּצַלְמֵ אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ, זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָאם וכו',
וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם.

לשון הקודש

הָאָדָם נְקִרְאֵת הַלְבוּשׁ שֶׁל אָדָם.
ה' נְקִרְאֵת נְשָׂמָה, וְתוֹדוּג עִם י',
וּמִתְפַּשְׁטֵת לְכַמְה אֹרוֹת, וְהוּא אֶחָד. י"ה
בְּלִי פִירוּד. וְעַל זֶה, וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצַלְמֵ אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ,
זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָאם כו', וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם
אָדָם.

אֶחָרָת, כְּתוּב כּוּ (הושע ה) בַּה' בָּגְדוּ כִּי
בָנִים זָרִים יִלְדוּ. וְאִין קִנְיָה לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא פִרְט לְזֶה שֶׁל בְּרִית הַקְּדוּשָׁא.
בְּרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאָדָם י"ה ו"ה,
שְׂהוּא שְׂמוֹ הַקְּדוּשׁ, נְשָׂמָה לְנְשָׂמָה, וְזֶה
נְקִרְאֵת אָדָם, וּמִתְפַּשְׁטִים הָאֹרוֹת
בְּתַשְׁעָה אֹרוֹת, וְהֵם מְשַׁתְּלִשְׁלִים מִן י',
וְהוּא אֹר אֶחָד בְּלִי פִירוּד. וְעַל זֶה גּוּפָא

ו' נִקְרְאת רוּחַ, וְאֶתְקַרִי בֶן י"ה. ה', אֶתְקַרְיָאת
 נִפְשָׁא, וְאֶתְקַרְיָאת בַּת. וְעַל זֶה, אָב וְאִם בֶּן
 וּבַת. וְרָזָא דְמִלָּה יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, אֵיקְרִי אָדָם.
 וְאֶתְפַּשֵּׁט נְהוּרָא דִילֵיהּ, לְחַמְשָׁה וְאַרְבַּעִים נְהוּרִין,
 וְדָא הוּא חוֹשְׁבֵן אָדָם מ"ה.

וְהַשֵּׁם יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, זָכַר וְנִקְבָּה בְרָאם וכו'.
 וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם. וְאַחַר כֵּן יֵצֵר
 הַגּוֹף, דְּכִתִּיב (שם ב ז) וַיֵּצֵר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
 עָפָר מִן הָאֲדָמָה וַיִּפֹּחַ בְּאַפָּיו נְשָׁמַת חַיִּים.

מַאי אֵית בֵּין אָדָם לְאָדָם, תְּרִי יְהו"ה נִקְרָא אָדָם,
 וְנוּפָא נִקְרָא אָדָם, מַאי בֵּין הָאֵי לְהָאֵי.
 אֵלָא, בְּאַתֵּר דְּאֶקְרִי (שם א כו) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
 הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, הוּא יְהו"ה. וּבְאַתֵּר דְּלֵא אֶקְרִי
 בְּצַלְמוֹ הוּא גּוֹף.

לשון הקודש

אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עָפָר מִן הָאֲדָמָה וַיִּפֹּחַ
 בְּאַפָּיו נְשָׁמַת חַיִּים.

מַה יֵּשׁ בֵּין אָדָם לְאָדָם, תְּרִי יְהו"ה נִקְרָא
 אָדָם, וְהַגּוֹף נִקְרָא אָדָם, מַה בֵּין זֶה לְזֶה?
 אֵלָא, בְּמַקּוֹם שֶׁנִּקְרָא (שם א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
 אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, הוּא יְהו"ה. וּבְמַקּוֹם
 שֶׁלֵּא נִקְרָא בְּצַלְמוֹ, הוּא גּוֹף.

ו' נִקְרְאת רוּחַ, וְנִקְרָא בֶן י"ה. ה' נִקְרְאת
 נִפְשָׁא, וְנִקְרְאת בַּת. וְעַל זֶה, אָב וְאִם בֶּן
 וּבַת. וְסוּד הַדְּבָר יו"ד ה"א וּא"ו ה"א,
 נִקְרָא אָדָם. וּמִתְפַּשֵּׁט אִוְרוֹ לְחַמְשָׁה
 וְאַרְבַּעִים אִוְרוֹת, וְזֶהוּ חוֹשְׁבֵן אָדָם מ"ה.
 וְהַשֵּׁם יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, זָכַר וְנִקְבָּה
 בְּרָאם כו'. וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם. וְאַחַר
 כֵּן יֵצֵר הַגּוֹף, שְׁפָתוֹב (בראשית ב) וַיֵּצֵר ה'

וּבַתֵּר דְאָמַר וַיִּצַר ה' אֱלֹהִים. שִׁיֵּצַר לְאָדָם,
 עֲשָׂאוּ. דְּכָתִיב (שם ג כא) וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים
 לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ פְתָנוֹת עוֹר וַיִּלְבִּישֵׁם. בְּרֵאשׁוֹנָה
 פְתָנוֹת אֹר, בְּדוּגְמָא שְׁל מַעְלָה, וּבַתֵּר דְּחָבוּ
 פְתָנוֹת עוֹר.

וְעַל דָּא אָמַר, (ישעיה מג ז) כָּל הַנִּקְרָא בְּשִׁמִּי וּלְכַבּוּדִי
 בְּרֵאֲתִיו יִצְרְתִיו אֶף עֲשִׂיתִיו. בְּרֵאֲתִיו, דָּא
 יו"ד ה"א וּא"ו ה"א. יִצְרְתִיו, דָּא פְתָנוֹת אֹר. אֶף
 עֲשִׂיתִיו, דָּא פְתָנוֹת עוֹר. מִשּׁוּם דְּהָאֶף סַבֵּב זַה.
 וּלְמַאן יִתְקַרֵי רָע. דָּא יֵצַר הָרַע, וְדָא נְחָשׁ,
 דְּעֵבֵד וְסַבֵּב דְּאִתְגְּזֵר עַל אָדָם וְחַוָּה
 מוֹתָא, וְעַל כָּל אִינְשׁ.

וּבְדוּגְמָא דְאִיתָא שֵׁם דְּקוּדְשָׁא, הָכִי אִית שֵׁם
 דְּמִסְאָבוּ, שְׁהוּא טָמֵא. וְעַל דָּא, לֹא
 יְהִיָה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי. וְכָל הַפּוֹגֵם אַחַד

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

- זַה פְתָנוֹת אֹר. אֶף עֲשִׂיתִיו - זַה
 פְתָנוֹת עוֹר, מִשּׁוּם שְׁהָאֶף סַבֵּב זַה.
 וְלָמִי יִקְרָא רָע? זַה יֵצַר הָרַע, וְזַה הַנְּחָשׁ,
 שְׁעָשָׂה וְסַבֵּב שְׁנַגְזֵר עַל אָדָם וְחַוָּה מוֹתָ,
 וְעַל כָּל אִיִּשׁ.

וּבְדוּגְמָא שְׁיֵישׁ שֵׁם שְׁל קִדְשׁ, כְּדֵישׁ שֵׁם
 שְׁל טָמְאָה, שְׁהוּא טָמֵא. וְעַל זַה, לֹא יְהִיָה
 לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי. וְכָל הַפּוֹגֵם

וְאַחַר שְׁאָמַר וַיִּצַר ה' אֱלֹהִים, שִׁיֵּצַר אֶת
 הָאָדָם, עֲשָׂאוּ, שְׁכַתּוּב (שם ג) וַיַּעַשׂ ה'
 אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ פְתָנוֹת עוֹר
 וַיִּלְבִּישֵׁם. בְּרֵאשׁוֹנָה פְתָנוֹת אֹר, בְּדוּגְמָא
 שְׁל מַעְלָה, וְאַחַר שְׁחַמְאֵו - פְתָנוֹת עוֹר.
 וְעַל זַה אָמַר, (ישעיה מג) כָּל הַנִּקְרָא בְּשִׁמִּי
 וּלְכַבּוּדִי בְּרֵאֲתִיו יִצְרְתִיו אֶף עֲשִׂיתִיו.
 בְּרֵאֲתִיו - זַה יו"ד ה"א וּא"ו ה"א. יִצְרְתִיו

מַאיִבְרִיּוֹ מִלְמַטָּה, כְּאֵלּוּ פּוּגִים מִלְמַעְלָה.

וְעַל דָּא, חֶרֶב בָּא לְעוֹלָם, וְכַפְנָא וּמוֹתָא אֲתִי
 לְעֵלְמָא. וְעַל דָּא (שם כב כג) וְהִיוּ נְשִׁיכֶם
 אֶלְמָנוֹת וּגְוִי. לְמַאן דְּעָאִיל בְּרִית קְדִישָׁא בְּרִשׁוֹ
 אֲחֵרָא. וְעַל דָּא, (ויקרא יט יט) שְׁעֻטְנֹו לֹא יַעֲלֶה
 עָלֶיךָ. (דברים כב י) לֹא תַחַרֵּשׁ בְּשׂוֹר וּבַחֲמוֹר יַחְדָּו. וְעַל
 דָּא אָמַר, (שם כז כא) אָרוּר שׁוֹכֵב עִם כָּל בְּהֵמָה. מֵאֵן
 הִיא בְּהֵמָה. דָּא פּוֹתִית. גּוֹף שְׁהִיא מְסֻטְרָא דְּבְהֵמָה
 אֲחֵרָא דְּלַעִילָא, מְסֻאֲבָא.

וְעַל דָּא אָמַר, (שם ל טו) רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת
 הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמְּוֹת וְאֶת הַרְעָה. אֶת
 הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב, דָּא יְהוֹ"ה. וְאֶת הַמְּוֹת וְאֶת הַרְעָה,
 דָּא שְׁמִיָּה דְּסַמְא"ל, נְשֻׁמָּתָא לְנְשֻׁמָּתָא מְסֻטְרָא
 דְּשְׁמַאֲלָא, וּנְשֻׁמָּה וְרוּחַ וְנַפֶּשׁ מְסֻטְרָא דְּשְׁמַאֲלָא.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

שׁוֹכֵב עִם כָּל בְּהֵמָה. מִי הִיא הַבְּהֵמָה? זוֹ
 פּוֹתִית, גּוֹף שְׁהִיא מְצַד הַבְּהֵמָה הָאֲחֵרָת
 שְׁלֹמְעֵלָה, טְמֵאָה.

וְעַל זֶה אָמַר, (שם ל) רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ
 הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמְּוֹת
 וְאֶת הַרְעָה. אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב – זֶה
 יְהוֹ"ה. וְאֶת הַמְּוֹת וְאֶת הַרְעָה – זֶה שְׁמוֹ
 שֶׁל סַמְא"ל, נְשֻׁמָּה לְנְשֻׁמָּה מְצַד

אֶחָד מַאיִבְרִיּוֹ מִלְמַטָּה, כְּאֵלּוּ פּוּגִים
 מִלְמַעְלָה.

וְעַל זֶה חֶרֶב בָּא לְעוֹלָם, וְרַעֲב וּמוֹת
 בָּאִים לְעוֹלָם, וְעַל זֶה (שמות כב) וְהִיוּ נְשִׁיכֶם
 אֶלְמָנוֹת וּגְוִי, לְמִי שְׁמַכְנִים בְּרִית הַקְּדִישׁ
 לְרִשׁוֹת אֲחֵרָת. וְעַל זֶה (ויקרא יט) שְׁעֻטְנֹו לֹא
 יַעֲלֶה עָלֶיךָ. (דברים כב) לֹא תַחַרֵּשׁ בְּשׂוֹר
 וּבַחֲמוֹר יַחְדָּו. וְעַל זֶה אָמַר, (שם כז) אָרוּר

שְׁהִיא בְּנוֹפֵא, דְּאָדָם שְׁהוּא מִשְׁאָר עַמּוּן דְּלֹא
אֶקְרוּן אָדָם. וּמָה אָמַר. וּבַחֲרַתְּ בַּחַיִּים.

וְעַל דָּא אִית שִׁדְדִין יְהוּדָאִין. וְלֹא אַתָּא פְּסוּקָא,
דְּאָמַר (שמות כ ג) לֹא יְהִי לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים,
אֶלָּא לְיִשְׁמָעֵאל וּלְעֵשׂוֹ. וְאֱלֹהִים אֲחֵרִים מִן
יִשְׁמָעֵאל וְעֵשׂוֹ מֵאֵן אַתְר נִפְקוּ. מִן הַשְּׂמָרִים שֶׁל
שִׁדְדִים יְהוּדָאִין. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה יד כט) כִּי מִשׁוֹרֵשׁ
נִחַשׁ יֵצֵא צַפֵּעַ. וְעַל דָּא, אִם אָמַר לְךָ יֵצֵר הָרַע,
חֲטֵא, וְשָׁכַב עִם הַבְּהֵמָה, אֵל תֵּאֱמָן בּוֹ.

וְעַל דָּא, אִית שִׁדְדִין יְהוּדָאִין וְיִשְׁמָעֵאלִים וְנוֹצְרִים,
וְהַגְּדוּלָה לְבָנֵי עֵשׂוֹ וְיִשְׁמָעֵאלִים. וּמֵאִיזָה
מְקוֹם הִיא. מִן הַגּוֹפּוֹת שְׁלָהֶם, שְׁהֵם אֲחִים עַמּוּנו
מִן הַגּוֹף, וְלֹא מִנְשָׁמָה, וְלֹא מִן רוּחַ, וְלֹא מִנְפֶּשׁ,
וְלֹא מִנְשָׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא.

לשון הקודש

וְעַל זֶה כְּתוּב (ישעיה יד) כִּי מִשְׁרֵשׁ נִחַשׁ יֵצֵא
צַפֵּעַ. וְעַל כּוֹן, אִם אָמַר לְךָ יֵצֵר הָרַע חֲטֵא

וְשָׁכַב עִם בְּהֵמָה – אֵל תֵּאֱמָן בּוֹ.

וְעַל זֶה יֵשׁ שִׁדְדִים יְהוּדִים וְיִשְׁמָעֵאלִים
וְנוֹצְרִים, וְהַגְּדוּלָה לְבָנֵי עֵשׂוֹ וְיִשְׁמָעֵאלִים.
וּמֵאִיזָה מְקוֹם הִיא? מִן הַגּוֹפּוֹת שְׁלָהֶם,
שְׁהֵם אֲחִים עַמּוּנו מִן הַגּוֹף, וְלֹא מִנְשָׁמָה,
וְלֹא מִן רוּחַ, וְלֹא מִנְפֶּשׁ, וְלֹא מִנְשָׁמָה
לְנִשְׁמָתָא.

הַשְּׂמָאל, וְנִשְׁמָה וְרוּחַ וְנִפְשׁ מִצַּד
הַשְּׂמָאל, שְׁהִיא בְּנוֹף, שְׁאָדָם שְׁהוּא
מִשְׁאָר עַמּוּם שְׁלֹא נִקְרָאִים אָדָם. וּמָה
אָמַר? וּבַחֲרַתְּ בַּחַיִּים.

וְעַל זֶה יֵשׁ שִׁדְדִים יְהוּדִים, וְלֹא כָּא
הַפְּסוּק שְׁאָמַר לֹא יְהִי לְךָ אֱלֹהִים
אֲחֵרִים, אֶלָּא לְיִשְׁמָעֵאל וּלְעֵשׂוֹ. וְאֱלֹהִים
אֲחֵרִים מִיִּשְׁמָעֵאל וּמִעֵשׂוֹ מֵאִיזָה מְקוֹם
יֵצֵאוּ? מִן הַשְּׂמָרִים שֶׁל הַשִּׁדְדִים הַיְהוּדִים,

וְאֲנִי פוֹתַח לְךָ פֶּתַח גָּדוֹל. כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם
 מִשְׁתַּחֲוִים לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאֱלֹהִים שֶׁל
 בְּנֵי עֵשׂוֹ, הוּא יִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם. מִנְּלֵן. רָמְזוּ שֶׁאָמַר
 הַכֹּתוּב, (במדבר כב כ) וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל בְּלָעָם בַּחֲלוֹם
 הַלַּיְלָה, אֱלֹהִים שֶׁלוֹ יִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ, וַיָּבֹא עַד בֵּיתוֹ,
 וַיְדַבֵּר עִמּוֹ בְּלָעָם מִן הַחֲלוֹן (נ"א חֲחֹלֹם) שֶׁלוֹ. וְזֶה
 לָמָּה. בְּשִׁבִיל כְּבוֹד הַגּוֹף, שֶׁהוּא עֵיקַר שְׁלָהֶם.

וְעַל דָּא, כָּל גּוֹי שִׁיעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, וַיִּתְפָּרֵשׁ
 מִעֲבוּדָה זָרָה וּמִעֲבִירָה, יַעֲזֹל קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ
 הוּא בֵּיה רוּחַ קְדִישָׁא וְנִפְשָׁא קְדִישָׁא. וְעַל דָּא יֵשׁ
 לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. וְלֹא עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֶלָּא
 חֵלֶק בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, וְעוֹלָם בְּפָנֵי עֲצָמוֹ.

וְכָל זֶה לָמָּה. בְּשִׁבִיל הַשְּׂמָרִים שֵׁישׁ בְּגוּפוֹ, שֶׁהֵם
 מִן הַטּוֹמְאָה. וְחֲרוּת הַקְּדוּשָׁה, וְנִפְשָׁא

לשון הקודש

שֶׁהוּא עֵיקַר שְׁלָהֶם.

וְעַל זֶה, כָּל גּוֹי שִׁיעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וַיִּפְרֵד
 מִעֲבוּדָה זָרָה וּמִעֲבִירָה, וַיִּכְנִים הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בּוֹ רוּחַ קְדוּשָׁה וְנִפְשָׁא קְדוּשָׁה.
 וְעַל זֶה יֵשׁ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא וְלֹא עִם בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל, אֶלָּא חֵלֶק בְּפָנֵי עֲצָמוֹ וְעוֹלָם
 בְּפָנֵי עֲצָמוֹ.

וְכָל זֶה לָמָּה? בְּשִׁבִיל הַשְּׂמָרִים שֵׁישׁ

וְאֲנִי פוֹתַח לְךָ פֶּתַח גָּדוֹל. כָּל בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל הֵם מִשְׁתַּחֲוִים לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 וְאֱלֹהִים שֶׁל בְּנֵי עֵשׂוֹ, הוּא יִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם.
 מִנְּלֵן לָנוּ? רָמְזוּ שֶׁאָמַר הַכֹּתוּב, וַיָּבֹא
 אֱלֹהִים אֶל בְּלָעָם בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה. אֱלֹהִים
 שֶׁלוֹ יִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ. (במדבר כב) וַיָּבֹא – עַד
 בֵּיתוֹ, וַיְדַבֵּר עִמּוֹ בְּלָעָם מִן הַחֲלוֹן שֶׁלוֹ.
 וְזֶה לָמָּה? בְּשִׁבִיל כְּבוֹד הַגּוֹף,

הַקְדוּשָׁה, שְׁיָשְׁבוּ עַל הַשְּׂמָרִים, בְּחֻזְקָה גְדוֹלָה
 יָבִיאוּ לָהּ לָזֶה הַגּוֹף, כְּמוֹ הָאָדָם הַדָּר בְּאַשְׁפָּה.
 וּמְשִׁימוֹת נְאֻבָּדִים הַשְּׂמָרִים שְׁלוֹ.

וְעַל דָּא אָמְרוּ, הַגּוֹף מִן הַכּוֹתֵי, בְּחֵייו טָמֵא,
 וּבְמוֹתוֹ טָהוֹר. לָמָּה. בְּשָׁבִיל שְׁתֵּתֵאבֵד
 נִשְׁמָתָא דִּילֵיהּ, וְהַגּוֹף יָשׁוּב אֶל הָעֶפְר בְּשִׁתְּהֵיהּ.
 הִיהוּדֵי, בְּחֵייו טָהוֹר, וּבְמוֹתוֹ טָמֵא. בְּשָׁבִיל
 שְׁנִשְׁמָתוֹ עוֹלָה לְמָקוֹם גְּבוּהָ, וְנִשְׁאַר נֶפֶשׁ
 הַבְּהֵמִית בַּגּוֹף. וְעַל דָּא, זֶה נִקְרָא טָמֵא בְּמוֹתוֹ.
 וְהַכּוֹתֵי טָהוֹר.

לָמָּה הַדָּבָר דּוּמָה, לְתַרְיֵן אֵילָנִין, חַד קַדִּישָׁא,
 וְחַד מְסֻאָבָא. מָאן הֵייו קַדִּישָׁא, וּמָאן הֵייו
 מְסֻאָבָא. מָאן דְּעֵבִיד אֵיבָא, הֵייו קַדִּישָׁא. וּמָאן
 דְּלֹא עֵבִיד אֵיבָא, הֵייו מְסֻאָבָא. וְדִין הוּא דְיַעֲבִיד

לשון הקודש

בְּשִׁתְּהֵיהּ. הִיהוּדֵי – בְּחֵייו טָהוֹר, וּבְמוֹתוֹ
 טָמֵא, בְּשָׁבִיל שְׁנִשְׁמָתוֹ עוֹלָה לְמָקוֹם
 גְּבוּהָ, וְנִשְׁאַר נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית בַּגּוֹף. וְעַל
 זֶה, זֶה נִקְרָא טָמֵא בְּמוֹתוֹ, וְהַכּוֹתֵי טָהוֹר.
 לָמָּה הַדָּבָר דּוּמָה? לְשַׁנֵּי אֵילָנוֹת, אֶחָד
 קָדוֹשׁ וְאֶחָד טָמֵא. מִי הוּא הַקְדוֹשׁ, וּמִי
 הוּא הַטָּמֵא? מִי שֶׁעוֹשֶׂה פְרִי הוּא
 הַקְדוֹשׁ, וּמִי שֶׁאֵינֶן עוֹשֶׂה פְרִי הוּא הַטָּמֵא.

בְּגוֹפוֹ, שֶׁהֵם מִן הַטָּמֵאָה. וְהַרוּחַ
 הַקְדוֹשָׁה, וְנֶפֶשׁ הַקְדוּשָׁה, שְׁיָשְׁבוּ עַל
 הַשְּׂמָרִים, בְּחֻזְקָה גְדוֹלָה יָבִיאוּ אוֹתָהּ
 לָזֶה הַגּוֹף, כְּמוֹ הָאָדָם הַדָּר בְּאַשְׁפָּה.
 וּמְשִׁימוֹת, נְאֻבָּדִים הַשְּׂמָרִים שְׁלוֹ.

וְעַל זֶה אָמְרוּ, הַגּוֹף מִן הַכּוֹתֵי – בְּחֵייו
 טָמֵא, וּבְמוֹתוֹ טָהוֹר. לָמָּה? בְּשָׁבִיל
 שְׁתֵּתֵאבֵד נִשְׁמָתוֹ, וְהַגּוֹף יָשׁוּב אֶל הָעֶפְר

צֶל לַעֲבוֹדָה זָרָה. וְעַם כָּל דָּא הֵם נְטוּעִים בְּאַרְצָא,
וְלַחַד אֵילָנָא אֵית מִיּוֹן, וְלֵאֵילָנָא אַחֲרִינָא לִית (נ"א)
אֵית) מִיּוֹן, וְעַם כָּל דָּא, אֵילָנָא חַד יַעֲבִיד אִיבָא, וְאֵילָנָא
חַד לֹא יַעֲבִיד אִיבָא.

בְּדוּגְמָא דָּא, אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, וּבְנֵי אֲמוּנוֹת. תְּרִי
אֵילָנִין, דְּאֵינּוֹן נְטוּעִין בְּאַרְעָא. רוּחָא
דְּקַדִּישָׁא, וְרוּחָא דְמַסְאַבָּא, דָּא הוּא הָאֵילָנוֹת,
וְאֵינּוֹן בְּאַרְעָא חֲדָא, דְּאֵינּוֹן מִן גּוֹפָא, אַחוּנָא
עֲמָנָא. (דף צו ע"ב) וְלַחַד אֵית מִיּוֹן וַעֲבִיד אִיבָא, דָּא
אִיהִי אֲוִרִיתָא קַדִּישָׁא דְיִשְׂרָאֵל, שְׁנַמְשָׁלָה לְמִיָּם,
שְׁנַמְאֵר (ישעיה נה א) הוּי כָּל צְמָא לְכוּ לְמִיָּם, וְאִין מִיָּם
אַלָּא תוֹרָה.

וְעַל גּוֹפָא דְיִשְׂרָאֵל אָמַר, (בראשית א יא) וְעֵץ עוֹשֶׂה
פְּרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ וּגו'. וְיָרִית גִּינְתָא
דְּעַדָּן. וְיָרִית גּוֹפָא קַדִּישָׁא דְלַעִילָא. וְנִהְיִית נְשַׁמְתּוּ
מֵאֹר הַשְּׂכִינָה.

לשון הקודש

הָאֵילָנוֹת, וְהֵם בְּאַרְצָא אַחַת, שְׁהֵן מִן
הַגּוֹפָא, אַחֲרֵינוּ עֲמָנוּ. וְלֵאחַד יֵשׁ מִיָּם וְעוֹשֶׂה
פְּרִי, זֶה הוּא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל
שְׁנַמְשָׁלָה לְמִיָּם, שְׁנַמְאֵר (ישעיה נה) הוּי כָּל
צְמָא לְכוּ לְמִיָּם, וְאִין מִיָּם אַלָּא תוֹרָה.
וְעַל הַגּוֹפָא שֶׁל יִשְׂרָאֵל אָמַר, וְעֵץ עוֹשֶׂה
פְּרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ וּגו'. וְיָוֵרֵשׁ

וְהוּוּ שְׁיַעֲשֶׂה צֶל לַעֲבוֹדָה זָרָה. וְעַם כָּל זֶה
הֵם נְטוּעִים בְּאַרְצָא, וְלַעֲזָא אַחַד יֵשׁ מִיָּם,
וְלַעֲזָא הָאַחַר אִין (ש) מִיָּם. וְעַם כָּל זֶה, עֵץ
אַחַד יַעֲשֶׂה פְּרִי, וְעֵץ אַחַד לֹא יַעֲשֶׂה פְּרִי.
בְּדוּגְמָא הַזֶּה הֵם יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי הָאֲמוּנוֹת.
שְׁנֵי אֵילָנוֹת, שְׁהֵם נְטוּעִים בְּאַרְצָא. רוּחַ
שֶׁל קַדִּישָׁא, וְרוּחַ שֶׁל מַסְאַת. זֶהוּ

וְאִי תִימָא אַמְרַת, דְּלִית אִיבָא בְּאִילָנָא דְּמִסְאַבָּא,
 לָמָּה תַּפְסוּק אָמַר עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוּ. אִין
 בְּאִיבָא דְּאִילָנָא, דִּיעֲבִיד צֵל לְעִבּוּדָּה זָרָה, שְׂיֵאמְרוּ
 עָלָיו דִּיעֲבִיד אִיבָא, דְּלֹא אֲכָלִין מִיְנֵיהּ, וְיִדְפְּנוּ
 הָרוּחַ. וְעַל זֶה אָמַר, (תהלים א ד) לֹא כֵן הָרְשָׁעִים כִּי
 אִם כַּמוֹץ וּגו'.

וְאִית לְאִילָנָא דָּא דְּמִסְאַבָּא מִיִּין, וְלֹא יַעֲבִד
 אִיבָא, אֶלָּא כְּמָא דְּאַמְרַנָּא, כַּמוֹץ אֲשֶׁר
 תִּדְפְּנוּ רוּחַ. דָּא אֲוִרִייתָא דְּלַחֲזוֹן, דְּכִתִּיב לֹא כֵן
 הָרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמוֹץ כּו'. מָה שְׂאִין כֵּן בְּיִשְׂרָאֵל,
 מָה כְּתִיב. (שם ג) וְהָיָה כְּעֵץ שְׂתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם.

רַבִּי אוֹשְׁעִיָּא אָמַר, בַּא וְרָאָה מַעַץ הִדְעַת טוֹב
 וְרָע, וְרָע דְּוִד כְּהָאִי גִזּוֹנָא עֵץ הִדְעַת טוֹב
 וְרָע. טוֹב מְצַד הָאֲבוֹת. וְרָע מְצַד הָאֲמָחוֹת, שְׁחִיזוּ

לשון הקודש

וַיֵּשׁ לְאִילָן הַזֶּה שֶׁל הַמִּסְאָבָּא מַיִם, וְלֹא
 יַעֲשֶׂה פְּרִי, אֶלָּא כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנֵנוּ, כַּמוֹץ
 אֲשֶׁר תִּדְפְּנוּ רוּחַ. זֶה הַתּוֹרָה שֶׁלָּהֶם,
 שְׂכַתוּב (תהלים א) לֹא כֵן הָרְשָׁעִים כִּי אִם
 כַּמוֹץ כּו'. מָה שְׂאִין כֵּן בְּיִשְׂרָאֵל, מָה
 כְּתוּב? וְהָיָה כְּעֵץ שְׂתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם.
 רַבִּי אוֹשְׁעִיָּא אָמַר, בַּא וְרָאָה, מַעַץ
 הִדְעַת טוֹב וְרָע, וְרָע דְּוִד כְּמוֹ זֶה, עֵץ

כֵּן הַעֲדוּ, וַיִּוְרֶשׁ גּוֹף קָדוֹשׁ שְׁלֹמֹעֲלָה,
 וְנִהְיִית גִּשְׁמָתוֹ מְאוּר הַשְּׂכִינָה.
 וְאִם תֹּאמַר, אַמְרַת, שְׂאִין פְּרִי בְּאִילָן
 הַמִּסְאָבָּא, לָמָּה תַּפְסוּק אָמַר עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה
 פְּרִי לְמִינוּ? אִין בְּפְרִי הָעֵץ שְׂיַעֲשֶׂה צֵל
 לְעִבּוּדָּה זָרָה שְׂיֵאמְרוּ עָלָיו שְׂיַעֲשֶׂה פְּרִי,
 שְׂלֹא אוֹכְלִים מִמֶּנּוּ, וְיִדְפְּנוּ הָרוּחַ. וְעַל זֶה
 אָמַר, לֹא כֵן הָרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמוֹץ וּגו'.

מִן הָאוֹמוֹת. וְעַם כָּל זֶה, לֹא מִחְצִיפוֹת דְּלִהוֹן
תְּנוֹת. בֵּינָן שְׁשָׁמַע רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר יוֹסִי דָּא בָּא
וַיִּנְשָׁקוּ בְּרֵאשׁוֹ.

אָמַר רַבִּי חֲסֵדָאִי, רוֹת מְצַנִּיעוֹת שְׂפָהֶם הִיְתָה,
וְנִכְנְסָה תַּחַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, וַיֵּצֵא מִמֶּנָּה
דָּוִד. וְהַמְּלָכִים הִתְחַיְבוּ לְהִיּוֹת מְזֻרַע דָּוִד, כְּדִי
שְׂיִהְיוּ רַחֲמָנִים וְאַכְזָרִים. רַחֲמָנִים מְצַד הָאָב.
וְאַכְזָרִים מְצַד הָאֵם. וְזֶה וְזֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת כְּאַחַד.
וְלִפְיֶכָּךְ, זָרַע דָּוִד, נֹקֵם וְנוֹטֵר כְּנֹחֵשׁ לְאוֹמוֹת
וְרַחֲמָן לְיִשְׂרָאֵלִים.

אָמַר רַבִּי חֲלַפְתָּא, כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים, נוֹתֶנֶת
רִיחַ טוֹב, כִּךְ רוֹת מְזֻרַע הָאוֹמוֹת, נִתְּנָה
רִיחַ טוֹב לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּשׁוֹשְׁנָה
שְׁהַעֲלָתָה רִיחַ טוֹב, כִּךְ רוֹת, מִמַּעַשְׂיָהּ הַטּוֹבִים
נִכְנְסָה תַּחַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה.

לשון הקודש

מְזֻרַע דָּוִד, כְּדִי שְׂיִהְיוּ רַחֲמָנִים וְאַכְזָרִים.
רַחֲמָנִים מְצַד הָאָב, וְאַכְזָרִים מְצַד הָאֵם.
וְזֶה וְזֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת כְּאַחַד. וְלִפְיֶכָּךְ זָרַע
דָּוִד נֹקֵם וְנוֹטֵר כְּנֹחֵשׁ לְאוֹמוֹת, וְרַחֲמָן
לְיִשְׂרָאֵלִים.

אָמַר רַבִּי חֲלַפְתָּא, כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים
נוֹתֶנֶת רִיחַ טוֹב – כִּךְ רוֹת מְזֻרַע הָאוֹמוֹת
נִתְּנָה רִיחַ טוֹב לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

הַדַּעַת טוֹב וְרַע. טוֹב – מְצַד הָאֲבוֹת, וְרַע
– מְצַד הָאִמּוֹת, שְׂהִיוּ מִן הָאוֹמוֹת. וְעַם
כָּל זֶה, לֹא מִחְצִיפוֹת שְׁלָהֶם זֶה הָיָה.
בֵּינָן שְׁשָׁמַע רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר יוֹסִי אֵת זֶה,
כִּי וַיִּנְשָׁקוּ בְּרֵאשׁוֹ.

אָמַר רַבִּי חֲסֵדָאִי, רוֹת מְצַנִּיעוֹת שְׂפָהֶם
הִיְתָה, וְנִכְנְסָה תַּחַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, וַיֵּצֵא
מִמֶּנָּה דָּוִד. וְהַמְּלָכִים הִתְחַיְבוּ לְהִיּוֹת

שאל רבי פדת, לבריה של רבי יוסי איש סוכו.
 רות, בין שנתגיירה, מפני מה לא קראה
 בשם אחר. אמר ליה, כך שמעתי, דשם אחר היה
 לה, וכשנשאת למחלון, קראו שמה רות. ומשם
 עלתה בשם זה. דהא כשנשאת למחלון נתגיירה,
 ולא לאחר זמן.

אמר לו, והכתיב אחר כך, באשר תליני אליו
 ואלהיך אלהי וכו', הרבה התראות עשתה
 נעמי, בדתנינו, וכולן קבלה עליה. ואם נתגיירה
 קודם, למה לה השתא פולי האי.

אמר לו, חס ושלום שנשאה מחלון, והיא גויה,
 אלא כשנשאה נתגיירה, ובחזקת אימת
 בעלה עמדה היא וערפה, בענין זה. בין שמותו

לשון הקודש

כשנשנה שהעלתה בית טוב - כך רות
 ממעשיה הטובים נבנסה תחת בגדי
 השכינה.

שאל רבי פדת את בנו של רבי יוסי
 איש סוכו, רות, בין שנתגיירה, מפני מה
 לא קראה בשם אחר? אמר לו, כך
 שמעתי, ששם אחר היה לה, וכשנשאת
 למחלון, קראו שמה רות, ומשם עלתה
 בשם זה. שהרי כשנשאת למחלון

נתגיירה, ולא לאחר זמן.

אמר לו, והרי כתוב אחר כך, (רות א)
 באשר תליני אליו ואלהיך אלהי וכו'.
 הרבה התראות עשתה נעמי, כמו
 ששנינו, וכלן קבלה עליה. ואם נתגיירה
 קודם, למה לה פעת כל זה?

אמר לו, חס וחלילה שנשאה מחלון
 והיא גויה, אלא כשנשאה נתגיירה,
 ובחזקת אימת בעלה עמדה היא וערפה

בְּעֲלִיָּהוּן, עֲרֶפֶה חֲזָרָה לְסוּרְחָנָה, וְרוּת עֲמָדָה
בְּטַעְמָהּ. דְּכִתִּיב, הִנֵּה שָׁבָה יְבֻמְתָּךְ אֶל עַמָּהּ וְאֶל
אֱלֹהֶיהָ וְרוּת דְּבִקְהָ בָהּ, כְּמוֹ שֶׁהִיָּתָה בַּתְּחִילָה. כִּיּוֹן
שְׂמֵת בַּעֲלָהּ, בְּרִצּוֹנָה דְּבִקְהָ בַּתּוֹרָה.

אָמַר לוֹ, שְׂמַעְתָּ מַה שְּׂמָה בַּתְּחִילָה. אָמַר
לִיהִ, (ס"א פלוניא) גִּילִית שְׂמָה. כְּשֶׁנִּשְׁאַה
מִחֲלוֹן, קָרָא לְשְׂמָה רוּת. עֲרֶפֶה, הֲרֶפֶה שְׂמָה,
וְחֲזָרָה לְסוּרְחָנָה, וְלְשְׂמָה, וְלַעֲמָה, וְלֵאלֹהֶיהָ, דְּכִתִּיב
הִנֵּה שָׁבָה יְבֻמְתָּךְ אֶל עַמָּהּ וְאֶל אֱלֹהֶיהָ. אֶל
עַמָּה, לְהִקְרָא בְּשֵׁם הָרֵאשׁוֹן. וְאֶל אֱלֹהֶיהָ, לְעַבֹד
עֲבוּדָה זָרָה.

רַבִּי רְחוּמַאי, וְרַבִּי קִיסְמִי בֶן גִּירִי, הָיוּ שְׂכִיחֵי
בְּהַרְדֵי הַרְדֵי בְּאוֹנוֹ, מִשְׁבֶּת לְשֶׁבֶת. יוֹמָא חַד
הָיוּ יַתְבִּי, וְרַבִּי רְחוּמַאי הָוָה יְתִיב וְדַרְשׁ, וְעָמַד

לשון הקודש

קָרָא לְשְׂמָה רוּת. עֲרֶפֶה, הֲרֶפֶה שְׂמָה,
וְחֲזָרָה לְסוּרְחָנָה, וְלַעֲמָה, וְלֵאלֹהֶיהָ, דְּכִתִּיב
הִנֵּה שָׁבָה יְבֻמְתָּךְ אֶל עַמָּהּ וְאֶל אֱלֹהֶיהָ. אֶל עַמָּה – לְהִקְרָא
בְּשֵׁם הָרֵאשׁוֹן. וְאֶל אֱלֹהֶיהָ – לְעַבֹד
עֲבוּדָה זָרָה.

רַבִּי רְחוּמַאי וְרַבִּי קִיסְמִי בֶן גִּירִי הָיוּ
מְצוּיִים יַחַד בְּאוֹנוֹ מִשְׁבֶּת לְשֶׁבֶת. יוֹם

בְּעֲנֵן זֶה. כִּיּוֹן שְׂמָתוֹ בְּעֲלִיָּהוּן, עֲרֶפֶה
חֲזָרָה לְסוּרְחָנָה, וְרוּת עֲמָדָה בְּטַעְמָהּ,
שְׂכִתּוּב, הִנֵּה שָׁבָה יְבֻמְתָּךְ אֶל עַמָּהּ וְאֶל
אֱלֹהֶיהָ, וְרוּת דְּבִקְהָ בָהּ, כְּמוֹ שֶׁהִיָּתָה
בַּתְּחִילָה. כִּיּוֹן שְׂמֵת בַּעֲלָהּ, בְּרִצּוֹנָה
דְּבִקְהָ בַּתּוֹרָה.

אָמַר לוֹ, שְׂמַעְתָּ מַה שְּׂמָה בַּתְּחִילָה? אָמַר
לוֹ, (פלוניא) גִּילִית שְׂמָה. כְּשֶׁנִּשְׁאַה מִחֲלוֹן,

יְתַבִּי קַמִּיָּה. פָּתַח וַאֲמַר, (ישעיה כד טו) עַל בֵּן בְּאָרִים
כְּבָדוֹ ה'. מֵאֵי בְּאָרִים. אֵלֹו אֲוִרִים וְתוֹמִים.

דְּבַר אַחַר. בְּאֲוִרִים: בְּשִׁתֵּי אִישׁוֹת, שָׁהֵם בְּצִיּוֹן
וּבִירוּשָׁלַיִם. דְּכָתִיב, (שם לא ט) נָאֵם ה' אֲשֶׁר
אוֹר לוֹ בְּצִיּוֹן וְתִנּוֹר לוֹ בִּירוּשָׁלַם. וְאִין בְּנֵי אָדָם
יִוְדְעִים בְּהֵם.

בְּצִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַיִם לְבַד סְלֶקָא דַּעְתָּךְ. אֶלָּא, כְּמוֹ
דְּצִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם דָּא עִם דָּא, הֲכָא נְמִי
אֵלִין דָּא עִם דָּא, וְהֵם כְּעִין זָכַר וּנְקֻבָּה. וְהוּא אִשׁ
שָׁל זָכַר, חָלוּשׁ. וְשָׁל נְקֻבָּה, חֲזָק. זֶה אֶצְל צִיּוֹן,
וְזֶה אֶצְל יְרוּשָׁלַיִם.

וְאִין לָךְ אָדָם כְּעוֹלָם, שְׂאִין לוֹ שְׁתֵּי אִישׁוֹת אֵלֹו,
וְהֵם נִקְרָאִים יֶצֶר הָרַע וְיֶצֶר הַטּוֹב. וְהַקְדוּשׁ
כְּרוּךְ הוּא נִתָּנָם לְבְנֵי אָדָם, כְּדִי לְנַסּוֹתָם בְּהֵם.

לשון הקודש

בְּצִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַיִם לְבַד עוֹלָה עַל דַּעְתָּךְ?
אֶלָּא, כְּמוֹ שְׂצִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם זֶה עִם זֶה, כִּי
גַם אֵלֹו זֶה עִם זֶה, וְהֵם כְּעִין זָכַר וּנְקֻבָּה.
וְהוּא אִשׁ שָׁל זָכַר חָלוּשׁ, וְשָׁל נְקֻבָּה חֲזָק.
זֶה אֶצְל צִיּוֹן, וְזֶה אֶצְל יְרוּשָׁלַיִם.

וְאִין לָךְ אָדָם כְּעוֹלָם שְׂאִין לוֹ שְׁתֵּי
אִישׁוֹת אֵלֹו, וְהֵם נִקְרָאִים יֶצֶר הָרַע וְיֶצֶר
הַטּוֹב. וְהַקְדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא נִתָּנָם לְבְנֵי

אַחַד הֵיוּ יוֹשְׁבִים, וְרַבִּי רְחוּמַאי הִיָּה
יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ, וְהָעָם יוֹשֵׁב לְפָנָיו. פָּתַח
וַאֲמַר, (ישעיה כד) עַל בֵּן בְּאָרִים כְּבָדוֹ ה'.
מַה זֶה בְּאָרִים? אֵלֹו אֲוִרִים וְתוֹמִים.

דְּבַר אַחַר, בְּאָרִים – בְּשִׁתֵּי אִישׁוֹת, שָׁהֵם
בְּצִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַיִם, שְׁכַתוֹב (שם לא) נָאֵם ה'
אֲשֶׁר אוֹר לוֹ בְּצִיּוֹן וְתִנּוֹר לוֹ בִּירוּשָׁלַם.
וְאִין בְּנֵי אָדָם יִוְדְעִים בְּהֵם.

וְהִכְתוּב אָמַר, עַל בֵּן בְּאֵרִים כִּבְדוֹ ה', בָּהֶם הָאָדָם
מְכַבֵּד לְקוֹנוֹ.

שֵׁעַר אֶחָד יֵשׁ תַּחַת צִיּוֹן, וְהוּא תַּחַת הָאָרֶץ
אֲלֵפִים אַמּוֹת עַל אֲלֵפִים אַמּוֹת, וְהִתְחַלַּת
הָאֵשׁ, הוּא דָק וְחִלוּשׁ. וְהַשֵּׁעַר הַהוּא נִקְרָאת
צְפוֹנִית, וּמִשָּׁם הוֹלֵךְ וּמִתְפַּשֵּׁט עַד יְרוּשָׁלַיִם, מְקוֹם
הַר הַבַּיִת, עַד מְקוֹם שְׁעוֹמֵד כָּל זָכָר לְהִרְאֹת אֶת
פְּנֵי הָאָדוֹן ה' צְבָאוֹת.

מֵאֵי טַעְמָא. מִפְּנֵי שְׁשָׁם תַּחַת הַר הַבַּיִת, שְׁעוֹמֵד
לְפָנֵי הָעֶזְרָה, מִתְחַתֵּיו, שִׁיעוֹר שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה אַמּוֹת כְּפִלַיִם הָאֵשׁ. אֲבָל לְמַעְלָה,
הָאֵשׁ אֵינָהּ בּוֹעֵר בְּתַנּוּר חֲזָק. וּלְמַטָּה, הָאֵשׁ דּוֹגְמַת
הָעֶרְלָה, הַחוֹפֶפֶת עַל הַבְּרִית, וְהִיא לְמַטָּה.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

פְּנֵי הָאָדוֹן ה' צְבָאוֹת.

מִזֶּה הַטַּעַם? מִפְּנֵי שְׁשָׁם תַּחַת הַר הַבַּיִת,
שְׁעוֹמֵד לְפָנֵי הָעֶזְרָה, מִתְחַתֵּיו שְׁעוֹר
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה אַמּוֹת
כְּפִלַיִם הָאֵשׁ. אֲבָל לְמַעְלָה, הָאֵשׁ אֵינָהּ
בּוֹעֵר בְּתַנּוּר חֲזָק. וּלְמַטָּה, הָאֵשׁ דּוֹגְמַת
הָעֶרְלָה הַחוֹפֶפֶת עַל הַבְּרִית, וְהִיא
לְמַטָּה.

אָדָם כְּדֵי לְנַסּוֹתָם בָּהֶם, וְהִכְתוּב אָמַר,
עַל בֵּן בְּאֵרִים כִּבְדוֹ ה', בָּהֶם הָאָדָם
מְכַבֵּד לְקוֹנוֹ.

שֵׁעַר אֶחָד יֵשׁ תַּחַת צִיּוֹן, וְהוּא תַּחַת
הָאָרֶץ אֲלֵפִים אַמּוֹת עַל אֲלֵפִים אַמּוֹת,
וְהִתְחַלַּת הָאֵשׁ הוּא דָק וְחִלוּשׁ. וְהַשֵּׁעַר
הַהוּא נִקְרָאת צְפוֹנִית, וּמִשָּׁם הוֹלֵךְ
וּמִתְפַּשֵּׁט עַד יְרוּשָׁלַיִם, מְקוֹם הַר הַבַּיִת,
עַד מְקוֹם שְׁעוֹמֵד כָּל זָכָר לְהִרְאֹת אֶת

וְעַל כֵּן כָּל זָכָר שֵׁישׁ לוֹ בְּרִית נְרָשָׁם, עוֹמֵד עָלָיו
לְפָנֵי הָאָדוֹן ה'. וּמִפְּנֵי כֵּךְ, עַל כֵּן בְּאֻרִי"ם
כְּבָדוֹ ה'. בְּאֹר שֶׁל צִיּוֹן, וְאֹר שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם.

שַׁעַר הַתְּנוּר הַחֲזוּק, נִקְרָא עָרֵל. וּכְשֶׁהַזְּכָרִים
עוֹמְדִים עָלָיו, נִשְׁקַע אוֹתוֹ הָאֵשׁ עַד תְּהוֹם
רְבָה. וְהוּא אֵשׁ שֶׁל גִּיהֶנָם.

וַיֵּשׁ לוֹ שִׁבְעָה שִׁמוֹת לַיָּצֵר הָרַע, וְאֵלוֹ הֵן: רָע.
טָמֵא. שָׁטָן. שׂוֹנֵא. אָבֵן מִכְשׁוֹל. עָרֵל. צְפוּנִי.
וּשִׁבְעָה שִׁמוֹת לַגִּיהֶנָם, וְאֵלוֹ הֵם: בּוֹר. שַׁחַת.
דוּמָה. טִיט הַיָּוֵן. שְׂאוֹל. צְלָמוֹת. אֶרֶץ תַּחְתִּית.
שִׁבְעָה פְתָחִים יֵשׁ לַגִּיהֶנָם, כַּנִּגַּד שִׁבְעָה שִׁמוֹת שֵׁישׁ
לוֹ. שִׁבְעָה מְדוּרוֹת הֵן זוֹ עַל זוֹ, וְכוּלָן מְדוּרוֹת
מְזוּמָנִים לְרָשָׁעִים לִידוֹן שָׁם. גּוֹפֵן כָּלָה בְּקִבְרָה,
וְנִשְׁמָתָן נִשְׂרָפֶת, וְהָאֵשׁ אוֹכֵלָתָן.

לשון הקודש

הם: רע, טמא, שטן, שונא, אבן מכשול,
ערל, צפוני, ושבעה שמות לגיהנם, ואלו
הם: בור, שחת, דומה, טיט היון, שאול,
צלמות, ארץ תחתית. שבעה פתחים יש
לגיהנם, כנגד שבעה שמות שיש לו.
שבע מדורות הן זו על זו, וכלם מדורות
מזומנים לרשעים לדון שם. גופם כלה
בקבר, ונשמתם נשרפת, והאש
אוכלתם.

ועל כן, כל זכר שיש לו ברית נרשם,
עומד עליו לפני האדון ה'. ומפני כך, על
כן באורי"ם כבדו ה'. באור של ציון, ואור
של ירושלים.

שער התנור החזק נקרא ערל,
וכשהזכרים עומדים עליו, נשקע אותו
האש עד תהום רבה, והוא אש של
גיהנם.

ויש לו שבעה שמות ליצר הרע, ואלו

מָדוּר הָרֵאשׁוֹן בּוֹר. וְהוּא מָדוּר הָעֲלִיּוֹן, וְשָׁם
 כַּמָּה כֶּתוּת שֶׁל מְלֹאכֵי חֲבָלָה, כְּעֵין הַבּוֹר
 אֲשֶׁר אֵין בּוֹ מַיִם, אֲבָל נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ.
 כִּי הַמָּדוּר הַזֶּה נִקְרָא בּוֹר, בּוֹ כַּמָּה כֶּתוּת שֶׁל
 מְלֹאכֵי חֲבָלָה, כְּעֵין נְחָשִׁים הַשָּׂרְפִים, אֲשֶׁר אֵין
 לָהֶם לַחֵשׁ.

וּשְׁלֹשָׁה מְמוֹנִים שׁוֹלְטִים בְּגִיהֲנָם, מִתַּחַת יְדֵי
 דוּמָה. וְהֵם: מִשְׁחִית, אֶף, וְחִימָה. וְכָל
 הָאֲחֵרִים מְמוֹנִים תַּחְתָּם. וְכָל אוֹתָם הַמְמוֹנִים רָצִים
 וְשָׁבִים, וְדָנִין בָּם נַפְשׁוֹתַן שֶׁל רְשָׁעִים.

וְכָל אוֹתָם כֶּתוּת ^(דף ע"א) שֶׁל מְלֹאכֵי חֲבָלָה,
 כּוֹלָם מְרַעִישִׁים גִּיהֲנָם, וְנִשְׁמַע קוֹלָם בְּרַקִּיעַ.
 וְקוֹל הָרְשָׁעִים בְּגִיהֲנָם, צְוֹנְחִין וְאוֹמְרִים, וַיִּי וַיִּי, וְאֵין
 מְרַחֵם עֲלֵיהֶם.

לשון הקודש

יְדֵי דוּמָה. וְהֵם: מִשְׁחִית, אֶף, חִמָּה. וְכָל
 הָאֲחֵרִים מְמוֹנִים תַּחְתָּם. וְכָל אוֹתָם
 הַמְמוֹנִים רָצִים וְשָׁבִים, וְדָנִים בָּם
 נַפְשׁוֹתָם שֶׁל רְשָׁעִים.

וְכָל אוֹתָם כֶּתוּת שֶׁל מְלֹאכֵי חֲבָלָה,
 כּוֹלָם מְרַעִישִׁים גִּיהֲנָם, וְנִשְׁמַע קוֹלָם
 בְּרַקִּיעַ. וְקוֹל הָרְשָׁעִים בְּגִיהֲנָם צְוֹנְחִים
 וְאוֹמְרִים: וַיִּי וַיִּי! וְאֵין מְרַחֵם עֲלֵיהֶם.

מָדוּר הָרֵאשׁוֹן - בּוֹר, וְהוּא מָדוּר
 הָעֲלִיּוֹן, וְשָׁם כַּמָּה כֶּתוּת שֶׁל מְלֹאכֵי
 חֲבָלָה, כְּעֵין הַבּוֹר אֲשֶׁר אֵין בּוֹ מַיִם,
 אֲבָל נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ. כִּי הַמָּדוּר
 הַזֶּה נִקְרָא בּוֹר, בּוֹ כַּמָּה כֶּתוּת שֶׁל
 מְלֹאכֵי חֲבָלָה, כְּעֵין נְחָשִׁים הַשָּׂרְפִים,
 אֲשֶׁר אֵין לָהֶם לַחֵשׁ.

וּשְׁלֹשָׁה מְמוֹנִים שׁוֹלְטִים בְּגִיהֲנָם מִתַּחַת